

Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w II Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu

obowiązują od 18 czerwca 2024 r.

WSTĘP

Nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego z dnia 28 lipca 2023 r. oraz niektórych innych ustaw (tzw. Ustawa o ochronie małoletnich) wprowadza nowe instrumenty ochrony praw małoletnich przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany nakładają na podmioty pracujące z dziećmi i młodzieżą, obowiązek opracowania standardów ochrony małoletnich.

„Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem” to zbiór zasad, które pomagają tworzyć bezpieczne i przyjazne środowisko w szkole oraz stanowią zabezpieczenia ich praw. W konstruowaniu Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w II Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu przyjęto następujące wytyczne:

- w II Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu nie pracują osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu dziecka,
- wszyscy pracownicy liceum wiedzą, jak rozpoznawać symptomy krzywdzenia małoletniego oraz jak podejmować interwencję w przypadku podejrzenia, że jest on ofiarą przemocy,
- podejmowane działania nie mogą naruszać praw małoletnich,
- małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami - w realnym świecie oraz w Internecie,
- małoletni wiedzą, do kogo się zwracać i prosić o pomoc, gdzie szukać pomocy w trudnych dla nich sytuacjach życiowych,
- rodzice/prawni opiekunowie małoletnich pogłębiają swoją wiedzę i umiejętności dotyczące wychowania małoletnich bez przemocy i uczenia ich zasad bezpieczeństwa.

PREAMBUŁA

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników II Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie. Pracownik liceum traktuje małoletniego

z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec małoletniego przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik liceum, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

OBJAŚNIENIE TERMINÓW

§ 1

1. **Pracownikiem** II Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Śtaniewskiego w Swarzędzu jest każda osoba zatrudniona na umowę o pracę lub umowę zlecenie zweryfikowana w odpowiednich rejestrach przez dyrektora szkoły.
2. **Osoby współpracujące ze szkołą** - to pracownicy firm i instytucji wspierających szkołę, wolontariusze, stażyści, praktykanci odbywający w szkole praktykę zawodową.
3. **Małoletni** – każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
4. **Opiekunem małoletniego** jest osoba uprawniona do jego reprezentacji, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
5. **Krzywdzenie małoletniego** – każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony rodzica/opiekuna prawnego, pracownika szkoły lub rówieśnika, które ujemnie wpływa na jego rozwój fizyczny lub psychiczny. Przyjmuje formy przemocy fizycznej, emocjonalnej/psychicznej, seksualnej, zaniedbania.
6. **Przemoc fizyczna** - działanie wobec małoletniego, które powoduje urazy na jego ciele, m.in. bicie go, w tym klapsy, policzkowanie, szarpanie, popychanie, zadawanie bólu, przypalanie papierosem. Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas.
7. **Przemoc emocjonalna/psychiczna** – naruszanie godności osobistej ukierunkowanej na wyrządzenie szkody psychicznej poprzez m.in. poniżanie, wyzywanie, wyśmiewanie, krytykowanie, straszenie, emocjonalne odrzucanie, lekceważenie, zastraszanie. Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas.
8. **Przemoc seksualna** – każde zachowanie osoby dorosłej, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia potrzeb kosztem małoletniego. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z nim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego

(np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas.

9. **Zaniedbanie** - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z małoletnim do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób dziecko spędza wolny czas, jakie ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby.
10. **Przemoc rówieśnicza** - wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą jednostek lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji. Formy przemocy rówieśniczej:
  - fizyczna (bicie, szarpanie, popychanie, niszczenie rzeczy, zabieranie
  - i wymuszanie pieniędzy, plucie, kopanie, zmuszanie do wykonywania poniżających, ośmieszających czynności, w tym seksualnych),
  - słowna (przezywanie, ubliżanie, wyśmiewanie, grożenie, prowokowanie poprzez np. robienie min lub wyrażanie różnych opinii),
  - relacyjna (wykluczenie z grupy rówieśniczej, namawianie innych do odrzucenia ofiary, rozpowszechnianie plotek),
  - cyberprzemoc (nękanie, straszenie, ośmieszanie poprzez wysyłanie wiadomości oraz komentarzy; umieszczanie lub rozpowszechnianie kompromitujących treści, zdjęć, filmów w Internecie).
11. **Dane osobowe małoletniego** to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację go.
12. **Osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich** – wyznaczony przez dyrektora II Liceum Ogólnokształcącego w Swarzędzu pracownik sprawujący nadzór nad realizacją Standardów ochrony małoletnich - Anna Dunaj-Czyżewska.
13. **Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w sieci** - wyznaczony przez dyrektora II Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu i bezpieczeństwem małoletnich w sieci - Piotr Neczek.
14. **Zespół interwencyjny** - grupa złożona z psychologa, pedagoga, wychowawcy, wybranych nauczycieli podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy dziecku dotkniętemu problemem krzywdzenia - Anna Dunaj-Czyżewska, Katarzyna Kowalska-Piśmienna, Marta Michalak, Anna Wojcieszak, Małgorzata Mielcarek, Marta Miller, Norbert Nogaj, Mateusz Radomski.

Rozdział II
ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM
A PRACOWNIKAMI I OSOBAMI WSPÓŁPRACUJĄCYMI ZE SZKOŁĄ

§1

Zasady ogólne

1. Zasada, której przestrzeganie jest wymagane od pracowników i osoby współpracujące ze szkołą w odniesieniu do wszystkich czynności podejmowanych przez nich w szkole jest działanie dla dobra małoletniego i w jego interesie.
2. Pracownicy i osoby współpracujące ze szkołą traktują małoletniego z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby.
3. Pracownicy i osoby współpracujące ze szkołą działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnątrzszkolnych oraz swoich kompetencji.
4. Niedozwolone jest podejmowanie jakichkolwiek czynności niedozwolonych określonych w niniejszej procedurze oraz w jakiegokolwiek formie.
5. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi obowiązują wszystkie osoby mające kontakt z małoletnim tj. pracownicy, wolontariusze, stażyści, praktykanci, pracownicy firm i instytucji wspierających pracę szkoły.
6. Osoby wymienione w pkt 5 obowiązane są do utrzymania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważania, czy relacja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
  - 6.1. Osoby te obowiązane są do działania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji własnego zachowania.

§ 2

Zasady komunikacji

1. W komunikacji z małoletnim należy zachować cierpliwość.
2. Należy uważnie słuchać małoletniego i udzielać mu odpowiedzi adekwatnych do jego możliwości poznawczych i danej sytuacji.
3. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego; nie wolno krzyczeć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego lub innych osób.

§ 3

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich; obejmuje to wizerunek małoletniego, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej i prawnej.
2. Nie wolno zachowywać się wobec małoletniego w sposób niestosowny; obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
3. Nie jest dozwolone utrwalanie wizerunku małoletniego dla celów prywatnych poprzez filmowanie, nagrywanie głosów, fotografowanie. Zakaz ten obejmuje także umożliwienie utrwalenia wizerunków małoletnich osobom trzecim. Wyjątkiem stanowi utrwalanie wizerunku na potrzeby szkoły, na podstawie zgody udzielonej przez rodziców/ opiekunów prawnych.
4. Nie jest dozwolone proponowanie małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używanie ich w obecności małoletniego.
5. Nie jest dozwolone nawiązywanie z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznej lub seksualnej lub mogących zostać uznane za posiadające takie właściwości. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletniemu treści erotycznych i pornograficznych.
6. Podejmując decyzję wobec małoletniego, poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
7. Szanuj prawo małoletniego do prywatności; jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić małoletniego, wyjaśnij mu to najszybciej, jak to możliwe.
8. Każde przemocowe działanie wobec małoletniego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnim może być stosowany i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu – jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia wiek małoletniego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak ustalić uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego, może być nieodpowiednie wobec innego małoletniego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletniego, pytając jego o zgodę na kontakt fizyczny.

9. Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniego.
10. Nie wolno dotykać małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
11. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
12. W sytuacjach wymagających ewentualnych czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec nieletniego, należy unikać innego niż niezbędnego kontaktu fizycznego.
13. Przy podejmowaniu kontaktu z małoletnim ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uwzględnia się w sposób szczególny tę kwestię.

Rozdział III

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA OBJAWY KRZYWDZENIA MAŁOLETNIICH

1. Pracownicy liceum posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają szczególną uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletniego.
2. Każdy pracownik liceum, który zauważy, że uczeń jest krzywdzony, zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.
3. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan małoletniego.
4. Pracownicy liceum znają i stosują zasadę bezpiecznych relacji pracownik – małoletni, małoletni – małoletni.
5. Wszyscy pracownicy liceum i osoby współpracujący ze szkołą, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
6. Pracownicy liceum i osoby z nią współpracujące, które dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuraturę lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

7. Uwagę pracowników szkoły i osób z nią współpracujących powinny zwrócić przykładowo następujące zachowania:
- małeletni ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, rany cięte, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić;
  - podawane przez małeletniego wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne;
  - pojawia się niechęć przed udziałem w lekcjach uwzględniających ćwiczenia fizyczne;
  - małeletni nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
  - małeletni boi się rodzica lub opiekuna;
  - małeletni boi się powrotu do domu;
  - małeletni jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony;
  - małeletni cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: ból brzucha, głowy, mdłości itp.;
  - nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania małeletniego.

Rozdział IV

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

§1

Procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia małeletniego przez pracownika lub osoby współpracujące ze szkołą (np. wolontariusze, pracownicy szkoły oraz inne osoby, które mają kontakt z małeletnim)

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małeletniego przez pracownika lub osoby współpracujące ze szkołą należy niezwłocznie odsunąć tę osobę od pracy z małeletnim do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. Osoba, która uzyskała informację, że małeletni jest krzywdzony przez pracownika lub osoby współpracujące ze szkołą ma obowiązek jej przekazania dyrektorowi szkoły, a na jego prośbę sporządza notatkę służbową (załącznik nr 1).
3. Dyrektor szkoły organizuje spotkanie z pracownikiem/ osobą współpracującą ze szkołą i informuje go o podejrzeniu. W spotkaniu uczestniczy psycholog/pedagog szkolny, a także wychowawca klasy, do której uczęszcza małeletni.
4. Spotkanie ma na celu omówienie sytuacji małeletniego i zasadności podejrzeń oraz wypracowanie sposobu postępowania w tym konkretnym przypadku. Przebieg

rozmowy oraz podjęte ustalenia są dokumentowane w formie notatki służbowej jako dokumentacja procedury interwencji (załącznik nr 2).

5. W przypadku stwierdzenia niezasadności podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika/ osobę współpracującą ze szkołą, dyrektor liceum lub wskazania przez niego osoba, odnotowuje to w notatce służbowej.
6. W przypadku zasadności podejrzenia krzywdzenia małoletniego, dyrektor szkoły informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych małoletniego.
7. Dyrektor, jeśli podejrzewa popełnienie przestępstwa, oprócz w/w, wszczyna procedury zewnętrzne: zawiadamia policję i prokuraturę.
8. W przypadku zasadności podejrzeń co do krzywdzenia małoletniego przez pracownika/osobę współpracującą ze szkołą, powołany zostaje zespół interwencyjny składający się z pedagog wraz z innymi specjalistami oraz wychowawcy klasy, do której uczęszcza małoletni. O zdarzeniu informowani są kolejno członkowie zespołu Anna Dunaj - Czyżewska, Katarzyna Kowalska - Piśmienna, a w przypadku ich nieobecności sekretarz szkoły Beata Przypis. Zespół opracowuje plan pomocy małoletniemu.
9. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia małoletniego zgłosili rodzice/prawni opiekunowie, powołanie zespołu interwencyjnego jest obligatoryjne.
10. Plan pomocy małoletniemu zawiera wskazania dotyczące: - podjętych przez szkołę działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji; - wsparcie jakie szkoła oferuje małoletniemu; - skierowania małoletniego do specjalistycznej placówki pomocowej, jeżeli istnieje taka potrzeba.
11. Plan pomocy małoletniemu musi pozostawać w zgodzie z aktualnie obowiązującym przepisami.
12. Pracownicy liceum wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne oraz monitorują je.
13. Wobec pracownika liceum, w stosunku do którego zachodzi zasadność podejrzenia popełnienia przestępstwa, podejmowane są kroki zgodnie z Kodeksem Pracy oraz innymi przepisami prawa.
14. Wszyscy pracownicy liceum i osoby współpracujące ze szkołą, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy.

§ 2

Procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez rodzica/ prawnego opiekuna/ inną osobę dorosłą

1. W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia lub posiadania informacji, że małoletni jest krzywdzony przez rodzica/opiekuna/inną osobę dorosłą, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej (załącznik nr 3) i przekazania uzyskanej informacji wychowawcy/ pedagogowi/ psychologowi/ dyrektorowi szkoły.
2. Psycholog/pedagog/dyrektor lub wychowawca klasy, do której uczęszcza pokrzywdzony wzywa opiekunów małoletniego, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu.
3. Psycholog/Pedagog szkolny sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego na podstawie rozmów z małoletnim i rodzicami/ prawnymi opiekunami.
4. Pomoc małoletniemu zawiera wskazania dotyczące:
  - a. podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki;
  - b. wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku;
  - c. zaproponowania rodzicowi/opiekunowi prawnemu specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.
5. Dyrektor liceum powołuje zespół interwencyjny opracowujący plan pomocy małoletniemu, z którym zapoznaje pracowników szkoły.
6. Pracownicy liceum wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne oraz monitorują je.
7. Psycholog/pedagog szkolny/dyrektor liceum informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia przez placówkę podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, zespół interdyscyplinarny – procedura „Niebieska Karta” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
8. Po poinformowaniu opiekunów przez psychologa/pedagoga szkolnego/dyrektora szkoły – zgodnie z punktem poprzedzającym – dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury/policji (załącznik nr 4) lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego [załącznik nr 5] lub osoba uprawniona w szkole wszczyna procedurę Niebieskiej Karty – część A dla zespołu interdyscyplinarnego.
9. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.

§ 3

Procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego ucznia – przemoc rówieśnicza

1. W przypadku zgłoszenia pracownikowi szkoły przemocy rówieśniczej sprawa jest kierowana do psychologa/pedagoga szkolnego lub wychowawcy.
2. Należy odizolować małoletniego pokrzywdzonego od krzywdzącego/krzywdzących i zadbać o jego/ich bezpieczeństwo.
3. Jeżeli stan małoletniego wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia dyrektor lub inny pracownik liceum wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych).
4. Z pokrzywdzonym psycholog/pedagog szkolny i wychowawca klasy, do której uczęszcza pokrzywdzony, przeprowadza rozmowę, udzielając mu wsparcia.
5. Z małoletnim krzywdzącym psycholog/pedagog szkolny i wychowawca klasy, do której uczęszcza krzywdzący, przeprowadza rozmowę omawiającą jego zachowanie oraz informuje o konsekwencjach.
6. Jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne wychowawca i psycholog/pedagog szkolny przeprowadzają rozmowę z krzywdzonym małoletnim (gdzie, kiedy dochodzi do zdarzeń, jaka jest ich częstotliwość itd.), rozmawiają z krzywdzącym oraz z ewentualnymi świadkami.
7. Wychowawca lub psycholog/pedagog szkolny zawiadamia lub wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych krzywdzonego małoletniego i krzywdzącego (jeśli, wymaga tego sytuacja po ustaleniu okoliczności zdarzenia).
8. Dyrektor liceum powołuje zespół interwencyjny opracowujący plan pomocy małoletniemu krzywdzonemu oraz krzywdzącemu. Zespół zapoznaje z nim dyrektora oraz pracowników liceum.
9. Przez plan pomocy małoletniemu rozumieamy podejmowane rozmowy z rodzicami/prawnymi opiekunami, przekazanie informacji na temat dostępnej oferty wsparcia oraz motywowanie do szukania dla siebie pomocy.
10. Pracownicy liceum wdrażają działania pomocowe oraz profilaktyczne i monitorują je.
11. W sytuacji gdy sprawca dopuścił się czynu karalnego powiadamiany jest dyrektor szkoły, a ten zawiadamia policję lub sąd rodzinny.
12. Podejmowane działania w ramach interwencji muszą zapewniać małoletniemu poczucie bezpieczeństwa i poszanowania jego godności.
13. Zawsze przeprowadzając wyżej opisaną procedurę, zespół bierze pod uwagę incydentalność/powtarzalność zachowania sprawcy, analizuje pozycję

pokrzywdzonego, sprawcy i świadka, bierze pod uwagę sytuację w kontekście środowiska rodzinnego, rówieśniczego pokrzywdzonego i sprawcy.

14. W przypadku, gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznanym, dyrektor, wychowawca lub psycholog/pedagog szkolny po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego małoletniego o możliwości zawiadomienia policji lub sam zawiadamia policję.

§ 4

Procedury postępowania w przypadku zachowań autodestrukcyjnych (samookaleczeń, prób samobójczych)

1. Założenia ogólne:

- Każdy pracownik ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u małoletniego.
- W przypadku zaobserwowania lub otrzymania informacji, że małoletni planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą, lub samookalecza się, każdy pracownik powinien niezwłocznie podjąć odpowiednie kroki opisane poniżej.
- Wezwanie pogotowia ratunkowego w przypadku wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia dziecka jest obowiązkiem szkoły oraz nie jest do tego wymagana zgoda rodziców.
- Pracownicy i inne osoby, które powzięły informację o zachowaniu autodestrukcyjnym małoletniego, są zobowiązani do nieujawniania posiadanych informacji w związku z wykonywaną funkcją, powierzonymi zadaniami, osobom nieuprawnionym.

2. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń ma ślady świadczące o samookaleczaniu się (informacja od samego ucznia, kolegów, nauczycieli):

1. Nauczyciel, który uzyskał informację o samookaleczaniu się ucznia, kontaktuje się niezwłocznie z wychowawcą klasy oraz psychologiem/pedagogiem szkolnym.
2. Wychowawca/psycholog/pedagog szkolny informuje o tym fakcie dyrektora szkoły.
3. Wychowawca/psycholog/pedagog szkolny wzywają rodziców na rozmowę, zobowiązują rodzica do zapewnienia dziecku pomocy psychologicznej i/lub psychiatrycznej. Informują rodziców o możliwości skorzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły.

4. Wychowawca, psycholog/pedagog obejmują ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, monitorują sytuację ucznia i utrzymują kontakt z rodzicami w celu weryfikacji podjętych przez nich działań pomocowych.
5. Wychowawca lub psycholog/pedagog szkolny sporządza notatkę zajścia (załącznik nr 1) i przechowuje ją w dokumentacji.

3. Postępowanie w sytuacji, w której uczeń dokonuje samookaleczenia na terenie szkoły:

1. Należy uniemożliwić uczniowi kontynuowanie czynności samookaleczenia poprzez zastosowanie stanowczej perswazji z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.
2. Nauczyciel, który podejmuje czynności interwencyjne niezwłocznie informuje dyrektora szkoły, wychowawcę oraz pedagoga szkolnego o zaistniałym zdarzeniu (osobiście lub telefonicznie poprzez kontakt z sekretariatem szkoły). W razie potrzeby należy poprosić osobę dorosłą (nauczyciela/innego pracownika szkoły) lub ucznia o udanie się do sekretariatu celem przekazania informacji.
3. Wychowawca, psycholog/pedagog szkolny we współpracy z pielęgniarką szkolną dokonują czynności z zakresu oględzin ciała oraz opatrzenia śladów samookaleczeń.
4. Jeżeli wydarzenie miało miejsce podczas zajęć lekcyjnych, należy zapewnić opiekę pozostałym uczniom z pomocą innego nauczyciela lub pracownika szkoły.
5. Wychowawca/psycholog/pedagog szkolny wzywa rodziców ucznia do natychmiastowego stawienia się w szkole, informuje o zdarzeniu i zobowiązuje rodziców do konsultacji psychologicznej i/lub psychiatrycznej ich dziecka. Przekazuje ucznia pod opiekę rodziców.
6. Jeżeli sytuacja tego wymaga, dyrektor lub wyznaczony pracownik wzywa pogotowie ratunkowe.
7. Wychowawca/psycholog/pedagog szkolny informuje rodziców o możliwości wsparcia pedagogiczno-psychologicznego na terenie szkoły.
8. Wychowawca/psycholog/pedagog szkolny sporządza notatkę (załącznik nr 1) zajścia i przechowuje ją w dokumentacji.

4. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych:

1. Po odebraniu zgłoszenia wychowawca małoletniego wraz z psychologiem/pedagogiem szkolnym dokonują diagnozy zgłoszenia oraz sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia.

2. Jeśli uznają, że zachodzi taka potrzeba, kontaktują się z rodzicami/prawnymi opiekunami w celu ustalenia przyczyn niepokojących zmian w zachowaniu ucznia.
3. Jeżeli wspólne ustalenia potwierdzają obawy o zagrożeniu, informacja jest przekazywana dyrektorowi szkoły.
4. Wychowawca i psycholog/pedagog szkolny wraz z rodzicami ustalają zasady postępowania wobec małoletniego: sposób i zakres kontaktów z rodzicami oraz przekazują informację o możliwości wsparcia pedagogiczno-psychologicznego na terenie szkoły i poza nią.

5. Postępowanie w sytuacji, w której uczeń informuje o zamiarze popełnienia samobójstwa lub w sytuacji ujawnienia ucznia dopuszczającego się próby samobójczej:

1. W przypadku podejrzenia o próbę samobójczą podejmowaną na terenie szkoły lub poza nią, należy ustalić wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia.
2. Jeżeli próba samobójcza następuje na terenie szkoły, nauczyciel, ewentualnie inny pracownik szkoły, przeprowadza ucznia w bezpieczne miejsce i nie pozostawia go bez opieki, usuwa wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru.
3. Nauczyciel powiadamia dyrekcję szkoły, wychowawcę, specjalistów szkolnych. Dyrektor szkoły, ewentualnie inny pracownik szkoły wzywa pomoc – pogotowie, policję, straż pożarną, w zależności od potrzeby.
4. Należy zadbać, aby interwencja służb przebiegała dyskretnie.
5. Wychowawca ucznia lub psycholog/pedagog szkolny zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
6. Należy chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatycznymi np. media, świadkowie.
7. Należy poinformować rodziców/prawnych opiekunów o miejscach, gdzie mogą uzyskać dodatkowe wsparcie psychologiczne.
8. Wychowawca/psycholog/pedagog szkolny sporządza notatkę z zajścia i przechowuje ją w dokumentacji.

6. Postępowanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej poza terenem szkoły:

1. Jeśli próba samobójcza ma miejsce poza szkołą, a rodzic/prawny opiekun poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły lub psycholog/pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące możliwości objęcia małoletniego pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

2. O próbie samobójczej dyrektor informuje radę pedagogiczną pod rygorem tajemnicy służbowej, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
3. Psycholog/pedagog szkolny planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry), która ma na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, a także atmosfery życzliwości i wsparcia. Ponadto przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

Rozdział V

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU I DANYCH OSOBOWYCH

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w przypadku swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.).
2. II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu przestrzega i monitoruje przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych małoletnich.
3. Wymagana jest pisemna zgoda rodziców/opiekunów prawnych małoletnich na robienie/publikowanie zdjęć, nagrań.
4. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
5. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza, i zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
6. W przypadku podejrzenia niewłaściwego rozpowszechniania wizerunku, danych osobowych, w tym danych wrażliwych, dyrektor niezwłocznie rejestruje i zgłasza zdarzenie Inspektorowi Ochrony Danych.

Rozdział VI

ZASADY DOSTĘPU MAŁOLETNIEGO DO INTERNETU

1. Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu, zapewniając małoletnim dostęp do Internetu, wdraża i aktualizuje systemy i oprogramowania zabezpieczające przed dostępem do niewłaściwych treści oraz złośliwym oprogramowaniem, w tym filtrujące treści, wyznaczając osoby odpowiedzialne.
2. W liceum prowadzone są działania, w tym warsztaty i szkolenia, w zakresie profilaktyki oraz umiejętności bezpiecznego korzystania z sieci Internet.
3. Małoletni korzysta z urządzeń elektronicznych (telefon komórkowy) na terenie szkoły tylko podczas przerw śródlekcyjnych. Z komputera korzysta podczas zajęć z informatyki pod opieką i nadzorem oraz za zgodą nauczyciela przedmiotu. Szczegółowe zasady korzystania z urządzeń elektronicznych, w tym telefonów komórkowych zawarte są w statucie szkoły, o czym każdy małoletni zostaje poinformowany przez wychowawcę na początku roku szkolnego.
4. W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy, pracownicy niezwłocznie reagują:
  - a. zgłaszając problem wychowawcy/psychologowi/pedagogowi szkolnemu/ rodzicom, po ocenie sytuacji przez wychowawcę, psychologa/pedagoga szkolnego i dyrektora, jeżeli zachodzi potrzeba powiadamiają organy zewnętrzne (policję, sąd rodzinny),
  - b. sporządzając protokół interwencji (załącznik nr 3),
  - c. tworząc zespół nauczycieli i specjalistów udzielający pomocy psychologiczno-pedagogicznej pokrzywdzonemu małoletniemu (a także małoletniemu będącym sprawcą) we współpracy z rodzicami ww. małoletnich oraz instytucjami zewnętrznymi (wg potrzeb),
  - d. w przypadku braku współpracy ze strony rodziców małoletniego podejrzanego lub będącego odpowiedzialnym za cyberprzemoc, wychowawca/psycholog/pedagog szkolny lub dyrektor szkoły, po dokonaniu oceny sytuacji i poinformowaniu rodziców, jeżeli zachodzi taka konieczność, powiadamiają właściwe instytucje i organy (pomoc społeczną, policję, sąd rodzinny),
  - e. podejmując działania profilaktyczne uwzględniające pojawiające się problemy związane m.in. z funkcjonowaniem uczniów w sieci Internet, cyberprzemocą we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, w tym policją, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.

Rozdział VII
MONITORING STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNI
PRZED KRZYWDZENIEM

1. Dyrektor liceum wyznacza Annę Dunaj-Czyżewską jako osobę odpowiedzialną za Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w II Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu.
2. Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów i prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w Standardach.
3. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, przeprowadza wśród pracowników liceum, co dwa lata, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi załącznik 5 do niniejszych Standardów.
4. W ankiecie pracownicy placówki mogą proponować zmiany.
5. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników liceum ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi szkoły.
6. Dyrektor liceum wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom liceum, uczniom i ich opiekunom nowe brzmienie Standardów.

Rozdział VIII
PRZEPISY KOŃCOWE

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia tj. 18 czerwca 2024r.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników liceum, uczniów i ich rodziców/opiekunów prawnych poprzez zamieszczenie jej treści na stronie internetowej liceum.

Załącznik nr 1

do Standardów Ochrony Małoletnich
w II Liceum Ogólnokształcącym
im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu
Swarzędz, dnia .....

NOTATKA SŁUŻBOWA

dotyczy: powzięcia podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony przez pracownika
lub osoby współpracujące ze szkołą

Imię i nazwisko	
Osoba zawiadamiająca	
Data uzyskania informacji	

OPIS ZDARZENIA ORAZ PODJĘTE DZIAŁANIA POMOCOWE

.....
podpis osoby zgłaszającej

.....
data i podpis dyrektora

Załącznik nr 2

do Standardów Ochrony Małoletnich
w II Liceum Ogólnokształcącym
im. Tadeusza Staniwskiego
Swarzędz, dnia .....

NOTATKA SŁUŻBOWA

dotyczy: powzięcia podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony przez pracownika
lub osoby współpracujące ze szkołą

Imię i nazwisko ucznia	
Osoba zawiadamiająca	
Data uzyskania informacji	

SPOTKANIE Z PRACOWNIKIEM PODEJRZANYM O KRZYWDZENIE MAŁOLETNIEGO

Data spotkania:

Opis przebiegu spotkania:

Poczynione ustalenia (plan pomocowy):

Data i podpis uczestników spotkania:

Załącznik nr 3

do Standardów Ochrony Małoletnich
w II Liceum Ogólnokształcącym
im. Tadeusza Staniwskiego w Swarzędzu
Swarzędz, dnia .....

NOTATKA SŁUŻBOWA

dotyczy: powzięcia przez pracownika szkoły lub osoby współpracujące ze szkołą,
podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony przez rówieśnika

Imię i nazwisko ucznia	
Osoba zawiadamiająca	
Data uzyskania informacji	

OPIS ZDARZENIA ORAZ PODJĘTE DZIAŁANIA POMOCOWE

.....
podpis osoby zgłaszającej

.....
data i podpis dyrektora

SPOTKANIE Z RODZICAMI/OPIEKUNAMI PRAWNYMI MAŁOLETNIEGO STOSUJĄCEGO PRZEMOC

Data spotkania:

Opis przebiegu spotkania:

Poczynione ustalenia (plan pomocowy)

Data i podpis uczestników spotkania:

Załącznik nr 4

do Standardów Ochrony Małoletnich
w II Liceum Ogólnokształcącym
im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu

Komisariat Policji w _____
bądź Prokuratura Rejonowa w _____

Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa

Niniejszym zawiadamiam o możliwości popełnienia przestępstwa kwalifikowanego z art.....¹ Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks Karny (t.j. DZ.U. z 2022r. poz. 1138 ze zm.) na szkodę małoletniego _____².

UZASADNIENIE

W uzasadnieniu opisać stan faktyczny w jaki sposób pracownicy liceum dowiedzieli się o przestępstwie popełnionym na szkodę małoletniego i jakie okoliczności lub dowody świadczą o

możliwości popełnienia przestępstwa. W miarę możliwości, jeżeli okoliczności te stały się wiadome pracownikom liceum, należy podać następujące dane dotyczące przestępstwa:

- data
- miejsce;
- okoliczności przestępstwa;
- świadkowie;
- materiał dowodowy o popełnieniu przestępstwa np. dokumenty, wydruki, nagrania, zaświadczenia

.....
data i podpis osoby zgłaszającej

¹ należy wpisać przestępstwo. W razie braku możliwości dokonania kwalifikacji czynu można tą część pominąć

² należy wpisać dane małoletniego

Załącznik nr 5

do Standardów Ochrony Małoletnich
w II Liceum Ogólnokształcącym w Swarzędzu
Swarzędz, ...

Sąd Rejonowy³ w .....

Wydział Rodzinny i Nieletnich

.....
adres sądu
.....

Wnioskodawca: imię i nazwisko osoby zgłaszającej

adres osoby zgłaszającej

Uczestnicy postępowania: imiona i nazwiska rodziców

adres zamieszkania rodziny

rodzice małoletniego: imię i nazwisko dziecka

Wniosek o wgląd w sytuację dziecka

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego ..... (*imię i nazwisko dziecka, adres zamieszkania*) i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

Tutaj należy opisać niepokojące sytuacje, co sprawiło, że zdecydowaliśmy się na podjęcie interwencji,

dlatego uważamy, że dobro dziecka jest zagrożone.

Można zamieścić informacje o osobach, które były/są świadkami niepokojących zdarzeń.

W związku z powyższym, wnoszę o wydanie odpowiednich zarządzeń w celu zabezpieczenia dobra małoletniego dziecka.

.....
podpis składającego wniosek

³ wniosek należy złożyć do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego

Załącznik nr 6
do Standardów Ochrony Małoletnich
w II Liceum Ogólnokształcącym
im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu

ANKIETA

Monitoringu przestrzegania standardów ochrony małoletnich

Instrukcja

Ankieta jest całkowicie anonimowa, dlatego bardzo proszę o udzielenie szczerych i zgodnych z prawdą odpowiedzi. Dziękuję za wypełnienie ankiety.

lp.	Pytanie	Tak	Nie
1	Czy zapoznałeś się z dokumentem Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem?		
2	Czy potrafisz rozpoznać symptomy krzywdzenia dzieci?		
3	Czy wiesz jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
4	Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika?		
5	Czy masz jakieś uwagi/ poprawki/ sugestie dotyczące Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem? <i>(wpisz poniżej tabeli)</i>		

Rozwinięcie odpowiedzi na pytanie

5: .....